

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

DOM

Afsagt den 15. januar 2002 af Østre Landsrets 21. afdeling (landsdommerne Lisbet Wandel, Kaspar Linkis og Susanne V. Gamberg (kst.).

21. afd. nr. B-0389-00:

Laserdisken ApS

v/Hans Kristian Pedersen

(Selv)

mod

Kulturministeren

Kulturministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering).

Under denne sag, der er anlagt den 7. februar 2000, har sagsøgeren, Laserdisken ApS, nedlagt endelig påstand om, at sagsøgte, Kulturministeren, Kulturministeriet, tilpligtes at anerkende, at bekendtgørelse om Medierådet for Børn og Unge nr. 30 af 16. januar 1998, kap. 4 (§§ 16-20) "Mærkning af videogrammer", (jf. Filmloven nr. 186 af 12. marts 1997, § 21, stk. 1) er ugyldig.

Sagsøgte, Kulturministeren, Kulturministeriet, har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagen angår spørgsmålene om, hvorvidt mærkningsreglerne i §§ 16-20 i bekendtgørelse nr. 30 af 6. januar 1998 om Medierådet for Børn og Unge er ugyldige, dels fordi de ikke har hjemmel i § 21 i lov nr. 186 af 12. marts 1997 om film (som ændret ved lov nr. 423 af 10. juni 1997), dels fordi de er i strid med EF-Traktatens artikel 28 og 30 om varernes fri bevægelighed og

i denne forbindelse, om der skal forelægges præjudicielle spørgsmål for EF-Domstolen om fortolkningen af EF-traktatens artikel 28 og 30 i relation til mærkningsreglerne i bekendtgørelsens §§ 16-20.

Formålet med lov nr. 186 af 12. marts 1997 om film, som ændret ved lov nr. 423 af 10. juni 1997, (herefter benævnt Filmloven) er ifølge lovens § 1, stk. 1, at fremme filmkunst, filmkultur og biografkultur i Danmark. Begrebet "film" er defineret i lovens § 1, stk. 2, der er sålydende:

"Stk 2. Ved film forstås i denne lov levende billeder af enhver art uanset optagelses- og forevisningsform, herunder fotografiske film og videogrammer, bortset fra tv-udsendelser."

Filmlovens kapitel 6 omhandler Medierådet for Børn og Unge. Kapitlets §§ 20 og 21 er sålydende:

"§ 20. Enhver film, der vises offentligt for eller erhvervsmæssigt sælges, udlejes eller udlånes offentligt i Danmark til børn under 11 og 15 år, skal forinden være godkendt for børn i den pågældende aldersgruppe af Medierådet for Børn og Unge, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Medierådets afgørelse træffes på baggrund af en vurdering af, om filmene kan antages at være skadelige for børn i den pågældende aldersgruppe. Medierådet kan til brug for vurderingen indkalde nærmere oplysninger om filmenes indhold. Medierådets afgørelse kan være,

- 1) at filmen godkendes for alle,
- 2) at filmen godkendes for alle, men frarådes for børn, der ikke er fyldt 7 år,
- 3) at filmen godkendes for børn, der er fyldt 11 år,
- 4) at filmen godkendes for børn, der er fyldt 15 år.

Stk. 3. Alle film må dog vises offentligt for børn, der er fyldt 7 år og er ledsaget af en af forældrene eller en anden voksen.

Stk. 4.

§ 21. Den, der foreviser film offentligt, eller den, der erhvervsmæssigt sælger, udlejer eller på anden måde udbreder film offentligt i Danmark, har pligt til efter nærmere regler herom fastsat af kulturministeren at mærke eller på anden måde oplyse om films egnethed for børn og unge i overensstemmelse med Medierådet for Børn og Unges vurderinger herom.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter efter drøf-

telse med Medierådet nærmere regler om mærkning mv. og kan herunder bestemme, at visse film skal mærkes mv. uden rådets vurdering, og at visse film kan undtages fra mærkning mv."

Af bemærkningerne til lovforslaget til filmlovens § 21 (lovforslag nr. L 43 af 30. oktober 1996, FT 1996-97, Tillæg A, side 1312), fremgår det:

".....

Biografejere, distributører, sælgere, udlejere mv. får ifølge stk. 1 pligt til at oplyse om films egnethed for børn og unge ved mærkning. Dette indebærer, at Medierådets vurdering bl.a. skal fremgå af annoncer om filmen. Overtrædelse af mærkningspligten mv. vil kunne straffes med bøde, jf. § 25. Mærkningspligten skal sammen med Medierådets vejlednings- og oplysningsvirksomhed gøre det muligt for forældre at holde sig orienteret om det, som deres børn ser og dermed give forældrene bedre muligheder for at varetage deres ansvar for børnenes forhold til film.

Bestemmelsen i stk. 2 indebærer, at der i regler fastsat af kulturministeren efter drøftelse med Medierådet er mulighed for at bestemme, at film, der ikke indsendes til vurdering i Medierådet, skal mærkes som uegnet for børn og unge i bestemte aldersgrupper fastlagt af Medierådet, jf. § 20, stk. 3, med mindre det drejer sig om film af en kategori, som helt kan undtages fra mærkning, fx undervisningsfilm."

Bekendtgørelse nr. 30 af 16. januar 1998 om Medierådet for Børn og Unge, der er udstedt blandt andet i medfør af Filmlovens § 21, indeholder i kapitel 4 regler om mærkning af videogrammer. Kapitel 4 er sålydende:

**"Kap. 4. Mærkning af videogrammer
(VHS-kassetter og DVD-disketter)**

§ 16. Videogrammer, som Medierådet har vurderet, skal mærkes i overensstemmelse med Medierådets vurdering.

Stk. 2. Hvis filmen er godkendt for alle, mærkes videogrammet i overensstemmelse med bilag 1.

Stk. 3. Hvis filmen er godkendt for alle, men frarådes for børn under 7 år, mærkes videogrammet i overensstemmelse med bilag 2.

Stk. 4. Hvis filmen er godkendt for børn over 11 år, mærkes videogrammet i overensstemmelse med bilag 3.

Stk. 5. Hvis filmen er godkendt for børn over 15 år, mærkes videogrammet i overensstemmelse med bilag 4.

§ 17. Videogrammer, der ikke er vurderet af Medierådet, og hvis indhold ikke tidligere har været godkendt til erhvervsmæssigt salg, udlejning eller offentligt udlån til børn under 15 år, skal mærkes i overensstemmelse med bilag 4, jf. dog § 21 om videogrammer, der er undtaget for mærkning mv.

§ 18. Videogrammer, hvis indhold tidligere er godkendt til offentlig forevisning for børn under henholdsvis 12 og 16 år, skal mærkes efter reglerne i § 16, stk. 4 og 5.

Stk. 2. Videogrammer, der tidligere er godkendt for børn under henholdsvis 12 og 16 år, kan ved genoptryk af videogramboksens omslag mærkes efter reglerne i § 16, stk. 4 og 5.

§ 19. Mærkningen skal bestå af en tekst og et dertil svarende symbol i overensstemmelse med bilag 1-4. De tekniske specifikationer vedrørende farvekode, typografi, format, opbygning og tekststørrelse fremgår af bilagene.

Stk. 2. Videogrammet må kun være forsynet med én mærkningstekst.

Stk. 3. Indeholder videogrammet flere film - herunder brudstykker af film - som er vurderet forskelligt, skal videogrammet mærkes i overensstemmelse med vurderingen af den film, der har den højeste vurderingsgrænse.

Mærkningsoplysningernes placering mv.

§ 20. Mærkningsoplysningerne skal være synlige i deres helhed og må ikke kunne fjernes. Oplysningerne skal være påtrykt eller påsat som mærkat på videogramboksens omslag.

Stk. 2. Teksten og det dertil knyttede symbol skal placeres på videogramboksens omslagsbagside i et klart afgrænset felt i nederste halvdel.

Stk. 3. Symbolerne for aldersgrupperne skal desuden fremgå af videogramboksens titelbærende omslag (forsiden).

Stk. 4. På VHS-kassetter skal symbolet endvidere være påsat som mærkat på selve kassetten."

Bekendtgørelsen om Medierådet for Børn og Unge har været notificeret for Kommissionen i medfør af informationsproceduredirektivet (tidligere Rådets direktiv 83/189 med senere ændringer, nu kodificeret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34, som ændret ved direktiv 98/48) på følgende måde. Udkast til bekendtgørelsen om Medierådet for Børn og Unge blev af Erhvervsfremmestyrelsen den 15. juli 1997 fremsendt til Kommissionen under henvisning til direktiv 83/189/EØF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter. Notifikationsskema blev samtidig fremsendt pr. telefax. Ved en telex af 29. juli 1997 meddelte Kommissionen Erhvervs-

fremmestyrelsen, at teksten til bekendtgørelsen var modtaget den 15. juli 1997, og at fristen på 3 måneder fastsat ved artikel 9, stk. 1 i direktiv 83/189/EØF udløber den 16. oktober 1997. Kommissionen meddelte i en telex af 16. oktober 1997 Erhvervsfremmestyrelsen, at man nu havde gennemgået udkastet til bekendtgørelse/teknisk forskrift, og man fremsatte bemærkninger hertil. Kommissionen fremsatte i telexen ingen bemærkninger til bekendtgørelsens mærkningsregler.

Ved skrivelse af 13. november 1998 rettede sagsøgeren, der fra sin forretning sælger blandt andet importerede DVD-film, henvendelse til Kulturministeriet med en række spørgsmål vedrørende reglerne om mærkning af videogrammer. Spørgsmålene er sålydende:

".....

Spørgsmål 1)

Er der en generel og ubetinget mærkningspligt for alle film, dvs. også film, der udelukkende henvender sig til voksne, eksempelvis sex-film eller stærkt voldelige film, og som iøvrigt udbydes af en forretning, der udelukkende handler med voksne?

.....

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende ønskes det suppleret med

Spørgsmål 1 b)

Hvilket formål søges opnået med en ubetinget pligt om mærkning i en butik, hvor der udelukkende udbydes film til personer, der er fyldt 15 år?

Er det udelukket, at dette formål kan nås med andre midler, f. eks. ved tydelig skiltning i butikken og/eller på døren?

Spørgsmål 2)

Er en importør/distributør, der ikke sælger til private (men som leverer film til andre forhandlere til videresalg), ansvarlig for mærkningen og omfattet af straffebestemmelserne, såfremt distributøren ikke sikrer korrekt mærkning?

Spørgsmål 3)

Hvorledes gør Medierådet opmærksom på dets afgørelser om godkendelse af film tilgængelige for offentligheden?

Og mere specifikt i samme anledning: Er Medierådets afgørelser tilgængelige på internettet?

Spørgsmål 4)

Hvorfra kan en importør rekvirere de nødvendige mærker til påsætning på videogramboksens omslag (en fuldstændig adresse ønskes)?

....."

Ved skrivelse af s.d. rettede sagsøgeren henvendelse til Københavns Politi vedrørende en anmeldelse for overtrædelse af mærkningsreglerne indgivet af Foreningen af Danske Videogramdistributører (herefter benævnt FDV). Af skrivelsen fremgår blandt andet:

".....

Mærkningsreglernes formål:

Jeg har fulgt lovens tilblivelse på nærmeste hold, idet reglerne var en mærkesag for Kristeligt Folkeparti, i hvilket parti min mor sad i hovedbestyrelsen. Derudover havde jeg en stærk personlig interesse i loven, da jeg selv arbejder i en filmbranchen, hvor jeg er vant til, at FDV optræder som kontrollant overfor konkurrenter og benytter alle midler for at forhindre eller begrænse konkurrencen. Det er afgørende for mig og min virksomhed, at alle kan have tillid til, at Laserdisken opfører sig korrekt.

.....

Jeg har alle intentioner om at respektere Filmlovens formål jfr. § 1 og censurbestemmelsen jfr. § 20.

Jeg vil understrege, at Laserdisken ikke sælger film til børn og unge under 15 år.

.....

Branchens måde at behandle loven :

Fra lovgivers side er der gjort meget lidt for at informere og vejlede branchen - i hvert fald har jeg som importør haft svært ved at forholde mig til lovens bogstav. Det er naturligvis let for en dansk udgiver i forbindelse med trykning af omslaget at placere et mærke ifølge bekendtgørelsens typografiske vejledning. Hvis målgruppen er en familie, vil mærkningen tillige have en oplysende og reklamerende værdi.

Da jeg sidst var i kontakt med kulturministeriet om denne sag, eksisterede der ingen mærkater, der kunne påsættes en allerede udgivet videokassette.

Jeg har ved selvsyn konstateret, at der idag - mere end fire år efter mærkningslovens vedtagelse - er masser af kassetter fra de danske distributører, som udbydes til udlejning uden mærkning. Efter at have talt med politiet om sagen, tog jeg en stik-

prøve i den lokale videoforretning. Torsdag den 12/11-98 kl. 11.15 besøgte jeg:

Blockbuster
Vesterbro 42
9000 Aalborg

Jeg fandt midt i butikken en reol, hvorpå der på øverste række stod følgende 10 film:

- 1) Halløj i klostret (distributør: Buena Vista Home Video).
INTET MÆRKE
- 2) Halløj i klostret 2 (distributør: Buena Vista Home Video).
INTET MÆRKE
- 3) Hjælp - jeg er en kvinde (distributør: Nordisk Film).
INTET MÆRKE
- 4) Hudson Hawk (distributør: Egmont Film).
INTET MÆRKE
- 5) If Lucy Fell (distributør: Nordisk Film).
MÆRKE: 16 år
- 6) Hot Shots 2 (distributør: Nordisk Film).
INTET MÆRKE
- 7) Kærlighed på kredit (distributør: Metronome Video).
INTET MÆRKE
- 8) Help (distributør: Egmont Film).
MÆRKE: A på bagsiden - intet mærke på forsiden
- 9) Herretur (distributør: Egmont Film).
INTET MÆRKE
- 10) Høj skoleføring (distributør: Nordisk Film)
KORREKT MÆRKET - JUBIII

Blockbuster er godkendt af FDV, og samtlige film er leveret af FDVs medlemmer.

- 1 ud af 10 film var mærket i overensstemmelse med Filmloven.
- 2 ud af 10 film var mærket i overensstemmelse med tidligere lovgivning.
- 7 ud af 10 film var slet ikke mærket.

Jeg har endvidere drøftet sagen med Lars Christensen, indehaver af Læsehesten, Reberbansgade 7, 9000 Aalborg. Han fortalte mig, at han netop har fået leveret ca. 24.000 film fra Scanbox, der også er medlem af FDV. Disse film er indført fra andre medlemsstater, men ifølge Lars Christensens vurdering er 80-90 % af de 24.000 leveret uden mærkning. Jeg formoder, at dette fremgår af politirapporten hos Aalborg Politi, der optog rapport med Lars Christensens forklaring.

....."

Medierådet for Børn og Unge anførte i en skrivelse af 4. marts 1999 til Københavns Politi blandt andet:

"Vedrørende sag om overtrædelse af filmloven
Københavns Politi, som efterforsker en sag vedrørende manglende mærkning af videoer/DVD'er, er interesseret i at vide, hvorledes Medierådet for Børn og Unge besvarede spørgsmålene i det brev, der den 13. november 1998 blev fremsendt til Kulturministeriet fra Laserdisken v/ Hans Kristian Pedersen.

Hermed følger et kort referat af hændelsesforløbet.

Laserdisken skrev den 13. november 1998 til Kulturministeriet og stillede en række spørgsmål om Medierådet for Børn og Unge's mærkningsordning. Medierådet for Børn og Unge fik ved brev af 25. november 1998 oversendt brevet til besvarelse.

Medierådet for Børn og Unge's sekretariatsleder Susanne Boe kontaktede Laserdisken v/ Hans Kristian Pedersen telefonisk den 30. november 1998 og drøftede de spørgsmål, der fremgik af brevet.

Derefter udvekslede Medierådet for Børn og Unge og Laserdisken brochure/kataloger om henholdsvis rådets arbejde og Laserdiskens virksomhed.

.....

Til brug for Københavns Politi's behandling af sagen hermed et kort referat af det telefoniske svar, der blev givet til spørgsmålene i brevet af 13. november 1998.

Ad spørgsmål 1:

Svar.

Ja, der er en generel og ubetinget mærkningspligt for forretninger, der erhvervsmæssigt sælger, udlejer eller på anden måde udbreder film offentligt i Danmark, jf. filmlovens § 21.

Det fremgår dog af § 21, stk. 2, at visse film kan undtages fra mærkning m.v.

I § 21 i bekendtgørelsen om Medierådet for Børn og Unge er nævnt hvilke videogrammer, der er undtaget fra mærkning. Det drejer sig om videogrammer, hvis indhold er af åbenbart uskadelig karakter.....

Ad spørgsmål 1 b:

Svar: Det fremgår af Filmloven, at videoer skal mærkes. Der sondres ikke mellem forretninger, der udbyder film til alle, og forretninger, der udbyder film udelukkende til personer, der er fyldt 15 år.

Der er således ikke tale om, at mærkningen kan erstattes af et skilt i butikken eller af et skilt på døren.

Ad spørgsmål 2

Svar: Ja. Begge kan i princippet blive gjort an-

svarlige efter filmloven.

Ad spørgsmål 3

Svar. Medierådet for Børn og Unge's afgørelser er tilgængelige på internettet under adressen: www.medieraadet.dk, hvor homepagen opdateres flere gange om ugen. Sekretariatet er også behjælpelig med konkrete besvarelser.

Derudover er Medierådets sekretariat i daglig kontakt både skriftligt og mundtligt med de filmudlejere og de videogramdistributører, der indsender film til vurdering.

Filmudlejerne viderebringer rådets vurderinger til biograferne, der sørger for annoncering af film i aviser m.v., og videogramdistributørerne mærker deres respektive videogrammer.

Ad spørgsmål 4

Jeg husker ikke, om dette punkt blev drøftet. Under alle omstændigheder er svaret: Der er mulighed for at købe færdige mærkater på følgende adresse:

Merco Print
Midtager 23
2605 Rødovre"

Ved skrivelse af 17. maj 1999 besvarede Medierådet for Børn og Unge en henvendelse fra sagsøgeren vedrørende regler om mærkning af videogrammer. Af skrivelsen fremgår blandt andet:

".....

Med hensyn til spørgsmålet om hvad Medierådet for Børn og Unge "vil fortage sig på baggrund af det faktum, at FDV's medlemmer sælger importerede videobånd til deres forhandlere uden mærkning", kan det oplyses, at sekretariatet har regelmæssige møder med FDV om forståelsen af regelsættet og dets overholdelse.

Medierådet for Børn og Unge er orienteret om, at FDV har udsendt breve til medlemmerne om at være opmærksom på reglerne, og Medierådet for Børn og Unge følger disse tiltag nøje. For god ordens skyld skal det lige tilføjes, at det ikke er Medierådet for Børn og Unge's opgave at kontrollere markedet. Det har vi politiet til. Rådets opgaver er af mere informations- og vejledningsmæssig karakter.

Vedrørende mærkning:

Det er korrekt, at der ikke er indsendelsespligt, og at videodistributører m.m. selv kan sætte en 15 års grænse. Men dette gælder kun i de tilfælde, hvor filmen ikke er vurderet.

Er en film tidligere vurderet, skal den mærkes med den aldersgrænse Medierådet for Børn og Unge's vur-

deringsudvalg har givet den, jf. bekendtgørelsens § 16, stk.1.

Men vær opmærksom på at Medierådet for Børn og Unge's aldersangivelser vedrører specifikke titler med danske undertekster.

Mærkning af film med udenlandske undertekster:
"Tilladt for børn over 15 år".

Mærkning af film med dansk tale eller danske undertekster:
Er filmen ikke vurderet mærkes "Tilladt for børn over 15 år".

Er filmen vurderet, brug hovedfilmens vurdering, hvis ikke der er andet på videoen/DVD'en,

1.

Er der foruden hovedfilmen lagt interviews, dokumentaroptagelser eller andet historisk materiale, der underbygger filmens historie, er der normalt heller ikke noget i vejen for, at du kan bruge filmens vurdering, jf. bekendtgørelsens § 21 om indhold, der er åbenbart uskadeligt.

2.

Er der lagt trailers ind, skal du være opmærksom på disses vurdering, da en trailer kan have en højere vurdering end hovedfilmen.

- a. Er trailerne vurderet, skal videoen/DVD'en mærkes i overensstemmelse med vurderingen af den film, der har den højeste vurderingsgrænse, jf. bekendtgørelsens § 19, stk. 3.
- b. Er trailerne - eller blot én af dem - ikke vurderet, skal du mærke videoen/DVD'en som "tilladt for børn over 15 år."
....."

Københavns Politi meddelte i en skrivelse af 5. juli 1999 til sagsøgeren, at en udtalelse om forståelsen af filmloven, og om hvilke krav der skal opfyldes, sorterer under Medierådet. Det meddeltes videre, at politiet ved anklageskrift af 19. maj 1999 havde rejst tiltale i sagen, men såfremt Hans Kristian Pedersen foretog en mærkning, som ifølge Medierådet måtte anses for tilfredsstillende, var man indstillet på, at sagen kunne afgøres med en advarsel. Det oplystes afslutningsvis, at der politiet bekendt ikke verserede andre sager vedrørende manglende mærkning.

Skrivelsen fra Københavns Politi var vedlagt en kopi af anklageskriftet af 19. maj 1999, hvorved Hans Kristian Pedersen

blev sat under tiltale ved Københavns Byret til straf for overtrædelse af filmlovens § 25, stk. 1, jf. § 21, stk. 1, ved igennem længere tid indtil den 13. januar 1999 herunder som konstateret den 18. september 1998 og 13. januar 1999, som indeholder af forretningen "Laserdisken" i København, erhvervs-mæssigt at have solgt, udlejet eller på anden måde udbredt et stort antal film, uden efter de nærmere regler herom fastsat af kulturministeren at have mærket eller på anden måde oplyst om filmenes egnethed for børn og unge i overensstemmelse med Medierådet for Børn og Unge's vurderinger herom. Der nedlægges påstand om bøde.

Ved skrivelse af 6. august 1999 besvarede Medierådet for Børn og Unge en ny henvendelse fra sagsøgeren vedrørende regler om mærkning af videogrammer. Af skrivelsen fremgår blandt andet:

".....

Svar vedrørende regler om mærkning af videogrammer

Du stiller følgende spørgsmål:

Ad 1)

"...De film, jeg sælger, er udelukkende udenlandske film uden undertekster - og altså ej heller med udenlandske undertekster. Skal disse film ligeledes mærkes: "Tilladt for børn over 15 år"?"

Svar:

Ja.

Ad 2)

"Skal det i bekræftende fald forstås således, at en engelsksproget film med danske undertekster, der af Medierådet for Børn og Unge er vurderet anderledes end "Tilladt for børn over 15 år", i en utekstet udgave skal mærkes "tilladt for børn over 15 år"?"

Svar:

Ja.

Ad 3)

"Eksemplarerne leveres i forseglede emballage, og det er nødvendigt at bryde emballagen for at få fat på selve videokassetten eller pladen. Er det tilladt at sætte mærket udenpå emballagen, eller er der pligt til at bryde forseglingen med henblik på at sætte mærket direkte på kassetten eller pladen"?"

Svar:

Forseglingen skal brydes, idet det af bekendtgørelsen om Medierådet for Børn og Unge § 20, stk. 1, fremgår, at mærkningsoplysningerne skal sættes di-

rekte på videogramboksens omslag.

Ad 4)

"I hvilke andre tilfælde end mit er Medierådet for Børn og Unge blevet bedt om at kontrollere, at en videoforhandler mærker korrekt"?

Svar:

Medierådet for Børn og Unge kontrollere ikke som sådan om videoforhandlerne mærker korrekt. Det gør politiet.

Så vidt jeg husker henvendte du dig skriftligt til Kulturministeriet og bad om nogle oplysninger. Kulturministeriet sendte brevet til besvarelse her, da det er Medierådet for Børn og Unge, der har kendskabet til området.

Foreningen af Danske Videogramdistributører har anmeldt en række forretninger til politiet og henledt deres opmærksomhed på manglende mærkning. Politiet har derefter i den forbindelse stillet Medierådet for Børn og Unge nogle spørgsmål om fortolkning af bekendtgørelsen m.m.

Vi er bekendt med at følgende forretninger er anmeldt til politiet:

Color Vision
Data Palle ApS
Hard'n soft
Good Guys
Laserdisken
Multi Media Pro Shop.
....."

Ved skrivelse af 12. september 2000 rettede sagsøgeren henvendelse til Københavns Politi med anmodning om besvarelse af spørgsmål til brug for nærværende sag vedrørende filmlovens bestemmelser om mærkning og politiets håndhævelse af filmloven. I skrivelsen anmodede sagsøgeren blandt andet om at få oplyst, hvad politiet havde foretaget i anledning af sagsøgerens skrivelse af 13. november 1998, og om politiet havde foretaget sig noget på foranledning af anmeldelser fra FDV.

Københavns Politi, Advokatur O, meddelte ved en skrivelse af 4. oktober 2000 til Hans Kristian Pedersen blandt andet, at der ikke var indledt sager i anledning af skrivelsen af 13. november 1998.

Journalist Peter Risby Hansen har til brug for nærværende sag

afgivet en udtalelse af 1. oktober 2000 vedrørende mærkning af DVD-udlejningsvideogrammer. Af udtalelsen fremgår blandt andet:

"Vedr.: Censur-mærkning af DVD udlejningsvideogrammer"

Undertegnede arbejder som journalist med speciale i emnerne film og video. Jeg er exam. art i filmvidenskab, og har igennem en årrække skrevet for talrige danske og udenlandske filmtidsskrifter som Kosmorama og brancheavisen Weekly Variety. Jeg er p.t. tilknyttet Egmont Magasiners tv-redaktion og er konsulent ved Canal+s programmagasin samt filmredaktør på magasinet HjemmeBio.

Med henblik på at etablere de faktiske forhold omkring censur-mærkning, når det gælder DVD-udlejning i den danske videobranche, i forbindelse med Laserdiskens sag mod Kulturministeriet vedr. samme emne, lejede jeg fredag d. 8.9.2000 tre DVD videogrammer hos en tilfældigt udvalgt videoudlejningsbutik indenfor mit nærområde. Nærmere bestemt PlayTime Video A/S, Hørsholm.

Det drejede sig om følgende titler - tilfældigt udvalgt efter det kriterium, at det var film som jeg alligevel skulle se:

"Den grønne mil" (The Green Mile, USA 1999) DK censur: Tilladt over 15 år. Dansk Distribution: Sandrew Metronome Video Danmark A/S.

"Tomorrow Never Dies" (USA/England 1997) DK censur: Tilladt over 11 år. Dansk distribution: Sandrew Metronome Video Danmark A/S.

"South Park: Større, længere & ucensureret" (South Park: Bigger, Longer, Uncut, USA 1999) DK censur: Tilladt over 11 år. Dansk distribution: Sandrew Metronome Video Danmark A/S.

Filmene blev ved udlejningen leveret i neutrale omslag, alle med teksten: "DVD Video, De bedste film, Bedre end nogensinde". På omslagets ryg fandt man desuden en label med en stregkode, et nummer samt filmenes respektive genrer og originaltitler. Intetsteds er omslaget påført oplysning om dansk censur. To af filmene, "Den grønne mil" og "Tomorrow Never Dies", er dog på selve DVD pladen påtrykt/påklæbet tyske censur bestemmelser.

....."

Sagsøgeren har under domsforhandlingen dokumenteret ordlyden af et skrift, der angiveligt er ophængt i sagsøgerens forretning. Af skiltet fremgår, at alle utekstede importerede film

på DVD, Laserdisc eller VHS i butikken er vurderet "tilladt for børn over 15 år", og at disse film ikke er sælges eller udlejes til børn og unge under 15 år.

Sagsøgeren har endvidere forevist forskellige eksempler på omslag til DVD-film med og uden mærkning, herunder omslag uden mærkning til en film, der er købt af Egmont Entertainment A/S, der er medlem af FDV.

Sagsøgeren har desuden dokumenteret, dels en artikel i "Politiken" den 27. juli 2000, hvori der under overskriften "DVD-film beslaglagt" blandt andet er beskrevet en beslaglæggelse af 720 film, der ikke var mærket korrekt, i 4 københavnske butikker, dels en artikel i "Ekstra-Bladet" den 8. august 2000, hvori politiets beslaglæggelse af filmene kommenteres.

Sagsøgeren har i øvrigt dokumenteret en udskrift af Medierådets hjemmeside den 15. august 2000. På hjemmesiden forklarer Medierådet blandt andet, hvad mærkningssymbolerne betyder, hvilken vurdering der foretages af film m.v., hvilke kriterier der lægges til grund m.v. Medierådets praksis er tilgængelig på hjemmesiden, og det fremgår videre, at man kan rette henvendelse til Medierådet, hvis man har spørgsmål.

Sagsøgeren har endelig oplyst, at straffesagen imod Hans Kristian Pedersen er udsat på afgørelsen i nærværende sag.

Forklaringer.

Der er under sagen afgivet forklaring af Hans Kristian Pedersen, der blandt andet har forklaret, at Laserdisken ApS er en specialforretning, der dagligt sælger cirka 200 importerede film uden danske undertekster. Forretningens kunder er voksne, der holder meget af film, og som forstår sprog - typisk engelsk. Forretningen sælger ikke film til børn, og personalet er instrueret herom. Forretningen foretager ikke udlejning af film, idet rettighederne hertil indehaves af Foreningen af Danske Videogramdistributører (FDV) eller denne forenings medlemmer, som ikke ønsker at give Laserdisken tilladelse til ud-

lejning. I Laserdisken er et eksemplar af hver film udstillet, og det udstillede eksemplar er mærket i overensstemmelse med Kulturministeriets bekendtgørelse. Det eksemplar af filmene, der udleveres ved salg, er imidlertid ikke mærket, medmindre der er tale om en film fra en dansk leverandør. I sidstnævnte tilfælde vil filmen være mærket ved leverandørens foranstaltning. Når Laserdisken ikke mærker de importerede film, der udleveres til køberne, skyldes det, at mærkning vil kræve, at originalemballagen brydes. Efter mærkning vil der yderligere skulle foretages ompakning. En sådan fremgangsmåde vil være ressourcekrævende og omkostningsforøgende. Hertil kommer, at kunderne ønsker at få filmene i originalemballagen, og at bytemuligheden er knyttet til en ubrudt originalemballage. De gældende regler om mærkning af videogrammer er således specielt skadelige for parallelimportører som Laserdisken. Markedet for udlejning af film er større end markedet for salg af film. Den danske videobranche er i en hård konkurrencesituation, og FDV ønsker at imødegå konkurrence fra parallelimportører, som tilhører den uorganiserede del af branchen. Han opfatter straffesagen mod sig som værende rejst efter pres fra FDV's advokater.

Procedure.

Sagsøgeren har til støtte for den nedlagte påstand procederet i det væsentlige i overensstemmelse med sit påstandsdokument af 5. oktober 2001, hvori følgende er gjort gældende:

"Hovedanbringender:

- 1)
Bekendtgørelsens restriktioner går videre, end der er grundlag for efter Filmlovens § 21, stk. 1, idet muligheden for at oplyse om films egnethed for børn og unge på anden måde end ved mærkning er bortfaldet.
- 2)
Bekendtgørelsens restriktioner i forhold til importører går videre end nødvendigt for at nå lovens tilsigtede mål. De er derfor i strid med proportionalitetsprincippet.
- 3)
Bekendtgørelsens restriktioner er i strid med EF-traktatens regler om frie varebevægelser, jfr. artikel 28 og 30.

Anbringender jfr. art. 28 og 30:

Artikel 30 tillader undertagelser fra forbuddet mod kvantitative indførselsrestriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning i artikel 28, såfremt der er tale om forhold, der er nødvendige for at tilgodese tvingende hensyn af almen interesse samt hverken udgør et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.

Endvidere er det en forudsætning for anvendelsen af artikel 30, at der skal vælges de mindst indgribende restriktioner, der er nødvendige for at nå de mål, som måtte være anerkendelsesværdige.

1) *Formålet nås ikke med de indførte restriktioner*

Mærkningen af en importeret DVD-plade med en film på originalsprog reflekterer det forhold, at pladen/filmen er importeret, uden at mærkningen indeholder nogen informationsværdi for så vidt angår filmens egnethed for børn.

De restriktioner, der er angivet som nødvendige for at tilgodese tvingende hensyn af almen interesse, fører slet ikke til det ønskede mål - nemlig information om filmens egnethed for børn. Restriktionerne er derfor overflødige og følgelig i strid med art. 30.

2) *Information om DVD-pladers egnethed i butikken er tilstrækkeligt - for udlejning!*

Den anfægtede restriktion omfatter ikke DVD-plader, som udlejes. For så vidt angår udlejede DVD-plader er det tilstrækkeligt at informere om egnetheden for børn i butikken. Det kræves IKKE, at information om egnethed følger filmen ud af butikken.

En films indtryk på børn og unge ikke kan antages at afhænge af, om filmen er købt eller lejet. Da der i lejesituationen ikke findes noget tvingende hensyn af almen interesse, der kræver en mærkning, der følger pladen ud af butikken, kan et modsætningsvist mærkningskrav i forbindelse med salg ikke med rimelighed siges at være mere nødvendigt.

Det bestrides også af den årsag, at der er et tilstrækkeligt tvingende hensyn af almen interesse, der gør det nødvendigt for forhandleren af importerede DVD-plader, at han skal bryde emballagen for hver enkelt solgt film for at påsætte et mærke. Hvis mærket ikke er tvingende nødvendigt i forbindelse med udleje, kan det heller ikke siges at være tvingende nødvendigt i forbindelse med salg.

3) *Forskelsbehandling*

Idet der i Danmark er flere udlejningstransaktioner end transaktioner med salg, og idet udlejningsmarkedet er forbeholdt udgivelser fra de danske distributører (der via ophavsretsloven er ret til at forbyde udlejning af importerede videogrammer - og i praksis udnytter denne ret) er der tale om en forskelsbehandling.

Mærkningskravet er således mere restriktivt for impor-

terede DVD-plader end for indenlandsk fremstillede DVD-plader. Det er i strid med artikel 30.

4) *Bekendtgørelsen er et våben mod parallelimport*

Bekendtgørelsens mærkningsregler er et instrument, som den danske videobranche ikke blot potentielt kan udnytte, men som i praksis gentagne gange har udnyttet med det ene formål at forhindre, begrænse eller besværliggøre parallelimport af DVD-plader.

Bekendtgørelsens restriktioner er af den årsag klart i strid med artikel 30's krav om, at restriktionerne ikke må udgøre et middel til begrænsning af samhandelen.

5) *Der findes et mindre indgribende middel, der fører til samme/bedre resultat*

De restriktioner, kulturministeren har valgt i bekendtgørelsen, er meget indgribende for importører af DVD-plader. Der findes en løsning, som informerer lige så godt om importerede DVD-pladers egnethed for børn, og som er meget mindre indgribende for importører af DVD-plader.

Den mindre indgribende - og efter min opfattelse mere korrekte, fordi den ikke er direkte vildledende - løsning er et positivt krav om godkendelse og mærkning for eksemplarer, som sælges til børn. Derimod bør (importerede) eksemplarer, som ikke udbydes, udlejes eller sælges til børn, undtages fra mærkningskravet. På den måde respekteres filmlovens bestemmelser om forbud mod salg til børn af filmværker, der ikke er godkendt for børn. Man undgår samtidig den deciderede vildledning, der kan underminere tilliden til mærkerne, som er en følge af, at importerede film i kraft af deres sprog skal mærkes "*Tilladt over 15 år*", selvom filmene måske er egnede for børn.

Som bekendtgørelsen er udformet, fortæller "*Tilladt over 15 år*"-mærket ikke noget om egnetheden for børn. Det fortæller blot, at pladen ikke må sælges til børn. Informationsværdien er den samme, som hvis der ikke var noget mærke.

Når forældrene derimod oplever, at velkendte børnefilm og familiefilm mærkes med "*Tilladt over 15 år*", risikerer man i stedet, at de betvivler mærkernes værdi: *Se her, skat, "Dumbo" er mærket "Tilladt over 15 år". Det er vist noget sludder med de mærker...*

Forældrene vil måske ignorere mærkerne ud fra en korrekt formodning om, at de måske ikke passer særligt godt.

Den foreslåede løsning er i overensstemmelse med Filmlovens bestemmelser. Kun Foreningen af Danske Videogramdistributører vil begræde en sådan løsning, fordi de vil miste deres eneste våben mod parallelimportørerne...

Hver enkelt af de 5 punkter er tilstrækkelige til, at bekendtgørelsen er ugyldig.

Vedrørende en forelæggelse for EF-domstolen

Retten kan bedømme sagen på 3 måder:

- 1: Sagsøger har klart uret.
- 2: Sagsøgte har klart uret.

3: Der er tvivl om, hvem der har ret.

Da Landsretten behandler sagen i 1. instans, har retten kun pligt til at forelægge sagen for EF-domstolen, såfremt retten er i tvivl.

Jeg vil ikke for Landsretten argumentere for en forelæggelse. Jeg vil argumentere for, at sagsøgte har klart uret. Hvis retten er enig med mig, er en forelæggelse for EF-domstolen overflødig.

....."

Sagsøgte har til støtte for den nedlagte påstand procederet i det væsentlige i overensstemmelse med sit påstandsdokument af 8. oktober 2001, hvori følgende er gjort gældende:

"Det gøres gældende, at denne sag alene drejer sig om følgende tre retlige spørgsmål:

1. Er mærkningsreglerne i § 16-21 i bekendtgørelsen om Medierådet for Børn og Unge (nr. 30 af 6. januar 1998) ugyldige, fordi de ikke har hjemmel i § 21 i filmloven (nr. 186 af 12. marts 1997, som ændret ved lov nr. 423 af 10. juni 1997)?
2. Er mærkningsreglerne i bekendtgørelsens § 16-21 ugyldige, fordi de er i strid med EF-traktatens artikel 28 og 30 om varernes frie bevægelighed?
3. Skal der forelægges præjudicielle spørgsmål for EF-Domstolen om fortolkningen af EF-traktatens artikel 28 og 30 i relation til mærkningsreglerne i bekendtgørelsens § 16-21?

Påstand om frifindelse støttes på følgende hovedanbringender:

Det gøres gældende,

at mærkningsreglerne i bekendtgørelsens § 16-21 er en lovlige og korrekt gennemførelse af bestemmelsen i filmlovens § 21, jf. især bemyndigelsen i § 21, stk. 2, og vejledningsformålet, der fremgår af lovens forarbejder,

at mærkningsreglerne i bekendtgørelsens § 16-21 ikke er i strid med de EU-retlige regler om varernes frie bevægelighed, fordi bekendtgørelsen har været notificeret i medfør af informationsproceduredirektivet (tidligere Rådets direktiv 83/189 med senere ændringer, nu kodificeret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34, som ændret ved direktiv 98/48), uden at Kommissionen eller andre medlemslande havde bemærkninger til mærkningsreglerne, og uden at Kommissionen fandt anledning til at gøre brug af standstill proceduren i direktivets artikel 9.

....."

Sagsøgte har med hensyn til spørgsmålet om eventuel forelæggelse af spørgsmålet for EF-Domstolen gjort gældende, at præjudiciel forelæggelse er overflødig, fordi sagen ikke indeholder EU-retlige fortolkningsspørgsmål, som det er nødvendigt for landsretten at opnå EF-Domstolens afgørelse af, før landsretten afsiger dom i sagen, jf. EF-traktatens artikel 234, stk. 2.

Landsrettens bemærkninger:

Ifølge filmlovens § 21, stk. 1, har den, der foreviser film offentligt, eller den, der erhvervsmæssigt sælger, udlejer eller på anden måde udbreder film offentligt i Danmark, pligt til efter nærmere regler herom fastsat af kulturministeren at mærke eller på anden måde oplyse om films egnethed for børn og unge i overensstemmelse med Medierådet for Børn og Unge's vurderinger herom. Ifølge filmlovens § 21, stk. 2, fastsætter kulturministeren efter drøftelse med Medierådet nærmere regler om mærkning mv. og kan herunder bestemme, at visse film skal mærkes mv. uden rådets vurdering, og at visse film kan undtages fra mærkning mv.

Filmlovens § 21 giver således kulturministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om mærkning mv. af videogrammer. Ifølge bestemmelsens forarbejder har oplysningspligten vedrørende films egnethed for børn og unge til formål at gøre det muligt for forældre at holde sig orienteret om karakteren af de film, som deres børn ser. Reglerne om mærkning af videogrammer i §§ 16 - 20 i bekendtgørelse nr. 30 af 16. januar 1998, som kulturministeren har fastsat efter drøftelse med Medierådet for Børn og Unge, findes at have hjemmel i filmlovens § 21. Det bemærkes, at det - som lovbestemmelsen er formuleret - er overladt til kulturministeren i de administrative regler at tage stilling til, om oplysningerne om filmene skal ske ved mærkning eller på anden måde.

Bekendtgørelsen om Medierådet for Børn og Unge har været notificeret i medfør af informationsproceduredirektivet, uden at Kommissionen eller andre medlemslande havde bemærkninger til mærkningsreglerne i bekendtgørelsens kapitel 4, og uden at

Kommissionen fandt anledning til at gøre brug af stand-still proceduren i direktivets artikel 9. Herefter og idet mærkningsreglerne må anses for at være omfattet af undtagelsesbestemmelsen i EF-traktatens artikel 30, hvorefter bestemmelserne i artikel 28 og 29 ikke er til hinder for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende blandt andet indførsel, som er begrundet i hensynet til for eksempel beskyttelse af menneskers liv og sundhed, findes mærkningsreglerne ikke at være i strid med de EU-retlige regler om varernes frie bevægelighed.

Landsretten finder samtidig, at en forelæggelse for EF-Domstolen af det EU-retlige spørgsmål ikke er nødvendig, idet der ikke kan antages at bestå en rimelig tvivl om det EU-retlige resultat.

Da de omhandlede mærkningsregler må anses for at have hjemmel i filmlovens § 21, og da reglerne ikke kan anses for at være i strid med de EU-retlige regler om varernes frie bevægelighed, tages sagsøgtes påstand om frifindelse til følge.

T H I K E N D E S F O R R E T :

Sagsøgte, Kulturministeren, Kulturministeriet, frifindes.

Sagsøgeren, Laserdisken ApS, betaler inden 14 dage efter denne doms afsigelse 25.000 kr. i sagsomkostninger til sagsøgte.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsrets kontor, den

15 JAN. 2002

P.j.v.

Anne Harberg Andreassen
Overassistent